

100 ГОДИНИ ОТ ИЗДАВАНЕТО НА ПЪРВИЯ СТАТИСТИЧЕСКИ ГОДИШНИК НА ЦАРСТВО БЪЛГАРИЯ

Иван Балев

Отдавнатата мечта на българския Държавен статистически институт да се съберат в една публикация ежегодни статистически данни за всички отрасли на живота в страната се осъществява през януари 1910 г. с издаването на първия „Статистически годишник на Българското царство 1909“.

Тази необходимост е съществувала през всичките години, изминали след основаването на статистическата институция през 1880 г., и е наложена както от държавните нужди, така и от интереса на обществото към статистическата информация. Желанието за публикуването на Статистически годишник постоянно е било отлагано поради непреодолими пречки: преди всичко са липсвали статистически данни, с които да се запълнят основните раздели на един статистически годишник.

„Разработените и публикувани статистики от Дирекцията на статистиката и другите държавни учреждения у нас далеко не изчерпват, както е известно, всички ония отрасли на живота, по които публикуването на отделни статистики е еднакво важно и належащо и, като такава, се прави вред в просветените държави” - отбелязва самокритично в предговора на първия Статистически годишник Кирил Г. Попов -

главен директор на Дирекцията на статистиката.

Цели отрасли от нашия икономически, социален и културен живот са останали „съвсем девствени” за статистическото наблюдение. „Цели държавни департаменти поминават, ето вече 32 години от съществуването им, без всякаква статистика и то тъкмо при най-голяма необходимост от нея за самата текуща служба” - продължава К. Попов. При такова неразвито състояние на статистиката съставянето на статистически годишник се е явявало като далечна и мъчно изпълнима мечта. Дирекцията на статистиката постоянно е отлагала публикуването на годишника, като е чакала българската официална статистика да достигне своето минимално развитие и събере необходимия за него материал.

Публикуваните статистически данни, съставляващи съдържанието на Годишника, са събрани и обработени непосредствено от Дирекцията на статистиката. Неудобства от различен характер са накарали Дирекцията да избегне, с малки изключения, сътрудничеството на различни държавни учреждения, от които би трябвало да вземе готов материал за Годишника, каквато е била практиката в други държави. Както се отбелязва и в предгово-